„ANCHETA R.E.“ – deschisă tuturor colaboratorilor şi cititorilor noştri

Speranţe, gânduri, perspective pentru 2005

La fiecare început de an, cu toţii ne facem planuri pentru viitor. Mai ambiţioase sau mai modeste, fiecare cum îşi imaginează viitorul. La sfârşit de an, urmează apoi bilanţul, unele proiecte continuându-se mai târziu. De aceea, am decis să lansăm o anchetă - ce va dura... toate cele 12 luni -, atât în rândul unor personalităţi din viaţa culturală şi socială, prezente adesea în paginile revistei, evrei şi prieteni de-ai noştri neevrei, al liderilor de comunităţi, dar şi al oamenilor obişnuiţi, tineri şi vârstnici, cititori fideli ai revistei. Intenţia noastră a fost să-i întrebăm despre proiectele, planurile lor pentru anul 2005, dar am dorit să ne împărtăşească şi din gândurile, preocupările, grijile lor. La o lună după lansarea anchetei, constatăm, cu bucurie, că a avut succes. Cei întrebaţi ne-au înţeles intenţiile şi ne-au răspuns cu multă solicitudine. Le mulţumim din tot sufletul şi ne vom continua demersul şi în numerele următoare. Cu acest prilej, îi rugăm pe cititorii noştri, chiar dacă nu sunt solicitaţi de noi şi simt nevoia să vorbească despre planurile lor, să o facă şi noi le vom publica cu drag.

DAN MIZRAHY

„Exerciţii de memorie“ şi un CD din creaţia interpretativă şi componistică

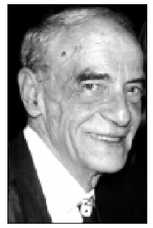

În pragul împlinirii a 79 de ani, simt nevoia firească a unui bilanţ care s-a concretizat în autobiografia „Exerciţii de memorie“, manuscris predat Editurii Hasefer. Aştept cu încordare şi emoţie ca volumul, la care am lucrat 12 ani, respectiv, din 1991-2003, să vadă lumina tiparului. Elaborarea lucrării s-a întins pe o perioadă îndelungată de timp, fiindcă am lucrat numai în vacanţe. Desigur, volumul este axat pe activitatea mea profesională, de pianist, profesor şi compozitor, pe parcursul a multor zeci de ani. Dar n-am putut face abstracţie de evenimente care, marcând secolul, mi-au marcat viaţa: al doilea război mondial, distrugerile provocate de pogromul de la Bucureşti din ianuarie '41... Un exemplu: *Bar Mitva* la Cahal Grande, ce avea să fie mistuit în flăcări la pogrom. M-am oprit şi asupra altor momente decisive de viaţă: studiile la Academia de Muzică din Ierusalim, detenţia în închisorile comuniste, despărţirea de familia care a făcut Alia, în timp ce mie mi s-a interzis această posibilitate. În prezent, lucrez la un CD cu lucrări din creaţia mea interpretativă şi din compoziţiile mele. Am lucrat o serie de interviuri pentru Centrul de Studiere a Istoriei Evreilor din Bucureşti, care să figureze pe *site*-ul de Internet al instituţiei, pentru cei interesaţi de prezentul şi trecutul comunităţii noastre. În ceea ce mă priveşte, am ajuns până la a treia generaţie a familiei mele; respectiv, la bunici. Am fost solicitat să fac parte din ediţia din acest an a Concursului de pian „Lory Wallfisch“, care va avea loc la Ploieşti. Şi, dacă voi fi solicitat, voi răspunde „prezent!“ şi la spectacolul de Purim 5765.

HENRI ZALIS

O „Istorie a literaturii române“ şi restituirea unor literaţi evrei

Fiind o probă de împrospătare, dar şi de continuitate, punctez aici repere din drumul pe care mi-aş dori să-l parcurg.

Anul 2005 poate să-mi aducă o *Istorie a literaturii române*. Lucrez la acest proiect de ceva timp. După cum s-a putut vedea, domeniul nu este prea bogat. În plus am realizat că ne lipseşte un instrument gândit novator, nu cu enumerări în pura cronologie, ci altfel: gruparea pe tendinţe ale fiecărui univers imaginar, de la marea clasicitate la marea modernitate.

Mă pronunţ asupra intervalului de maturizare estetică, 1890-1990. În concepţia mea lucrarea trebuie să fie o Istorie condensată, ascultând de legi stricte în selectarea materiei, împărţită pe două volume, ca un roman pus în mişcare de cel mult 70-80 de protagonişti.

A doua preocupare se leagă de dorinţa să scot la lumină, dintr-o falangă de prozatori evrei uitaţi, câţiva care sunt parte din sufletul acestei literaturi. Am dedicat peste două decenii restituirii prozei lui F. Aderca către cititorul contemporan. Nu a fost deloc uşor. Pe marginea travaliului depus, Geo Şerban m-a mustrat că am făcut acest lucru într-o deplină dezordine; are, acum, posibilitatea să-şi aleagă un autor reprezentativ şi să-l republice în ce ordine doreşte!

Recent, la Editura Hasefer, a apărut romanul *Hilda*, de Ury Benador. Bine ar fi să repet performanţa cu scrieri ale lui Sergiu Dan, H. Bonciu şi Iulia Soare, fiecare remarcabil în felul său, de la construcţia personajelor, alegerea subiectului la dimensionarea evenimentelor aduse în prim plan.

Faţă cu resursele mele va trebui să găsesc un propulsor de energii. Ca întotdeauna sprijinul Celui de Sus rămâne decisiv.

SHAUL CARMEL (Israel)

Datoria mea faţă de Zânele-Fecioare ale Poeziei

Smuls din pragul „Ţării de Beznă“ de către Zânele-Fecioare ale Poeziei şi înviеţuit de mângâierile lor, am jurat să le răsplătesc efortul, cântându-le până la capătul aflat, totuşi, undeva, departe-aproape.

Speranţe? Fără ele n-aş fi putut rosti aceste vorbe la început de an 2005. Ce-mi doresc? Ca acest an să-mi înfrângă coşmarul din visul, mereu repetat, care îmi cutreieră somnul încă din copilărie şi pe care, atunci, mama mi-l întrerupea, când buzele mele fragede rosteau, în neştire, tremurând de spaimă, „Faier, faier, faier...“.

Aş dori ca, începând din acest an, să nu mai fiu nevoit să-mi întrerup cititul sau scrisul la orele când se transmit ştirile, deschizând (nu aprinzând!) televizorul sau învârtind butonul radioului. Îmi doresc, pentru mine, pentru ai mei, pentru toţi cei din Cetate, un an fără ştiri, fără noutăţi. Şi, dacă mi se vor împlini speranţele, dorinţele acestea vitale, voi preda cu siguranţă un nou volum de poezie Editurii „Cartea Românească“, volum prevăzut în „Planul editorial al anului 2005“, în cadrul Colecţiei „Hyperion“, seria nouă.

Tot începutul acestui an, vestitor de apropierea liniştii atât de jinduite aici, acasă, îmi împrospătează un gând mai vechi: de a-mi scoate din sertarul mesei de lucru un poem de întindere, scris mai demult şi intitulat *Bărbaţii* (titlu de şantier sau poate incomplet). El va fi predat spre publicare împreună cu o listă, dureros de lungă, cu numele tuturor israelienilor de origine română căzuţi în războaiele Israelului. Peste 2.000! Şi unul dintre ele este al fratelui meu mai mic. Unicul meu frate.

În rest, sper să rămân cum am fost întotdeauna – un platnic bun. Să răsplătesc până la capăt mângâierile Zânelor-Fecioare care m-au înviеţuit, smulgându-mă din pragul „Ţării de Beznă“. Să le răsplătesc cântând.

POEZIE CU FETE ŞI VISE ALBASTRE

Te-am iubit, Poezie, de tânăr!
Aşa cum se iubesc
Fetele adolescenţei,
Şcolăriţe cu cozi împletite,
Cu inima / în jurnalul înflorit,
Viu colorat, / Al marilor secrete
Al primelor simţăminte
Plânse sub pernă
Pentru băiatul viselor albastre.

Te-am iubit, Poezie, de tânăr!
Cum te iubesc şi astăzi,
Bătrân.

Şi-o să-mi fie dor
După moarte,
De tine, / Poezie,
Ca de anii aceia
Cu fete şi vise albastre.

ANDREI OIŞTEANU

O dorinţă formulată e pe jumătate realizată

Studiind superstiţiile populare, am ajuns să cred în ele.
O credinţă magică spune că o dorinţa formulată este pe jumătate realizată.
Ca atare, poate ajută să-mi fac publice unele proiecte de viitor. Îmi doresc ca, în 2005, să închei o cercetare de istorie a mentalităţilor la care lucrez în cadrul Muzeului Literaturii Române. Un studiu care probabil se va materializa într-o carte cu titlul *Mode, Mentalităţi, Moravuri. Societatea românească în tranziţie (1774-1866)*. Editura Dacia din Cluj îmi cere acordul să reediteze, după 25 de ani, cartea mea de debut, *Grădina de dincolo. Zoosophia. Comentarii mitologice* (Cluj, 1980). E o carte care - spun criticii - a avut un oarecare impact în epocă. Am rezerve însă privind reeditarea ei, fiind un text cu destule naivităţi şi avânturi juvenile. Dar nici nu mă simt în stare să-l rescriu. Probabil că, până la urmă, îmi voi da acordul şi voi însoţi cartea cu o prefaţă lămuritoare.

În schimb aş vrea să rescriu şi să reeditez ultima mea carte, *Ordine şi Haos. Mit şi magie în cultura tradiţională românească* (Polirom, 2004), care nu a avut succesul pe care scontam. În orice caz, n-a avut impactul volumului *Imaginea evreului în cultura română*, care a beneficiat de o a doua ediţie românească şi de o ediţie în limba germană, fiind sub tipar ediţia maghiară a cărţii (Ed. Kriterion) şi cea americană (University of Nebraska Press).

Aş vrea, de asemenea, să am putere să continuu activităţile mele de la Centrul de Studii Ebraice al Universităţii din Bucureşti, Fundaţia pentru o Societate Deschisă (Soros), Grupul pentru Dialog Social, revista „22“, publicaţiile „Studia Hebraica“ şi „ARCHAEVS. Studii de istorie a religiilor“ etc.

Şi, peste toate, îmi doresc să fie pace în Israel. Shalom!

Dr. MIRIAM BERCOVICI

Realizări profesionale, literare şi pedagogice

Sunt fericită că am putut să-mi împlinesc, cu bune rezultate, activitatea profesională din cadrul Centrului Medical al F.C.E.R. din Bucureşti, prin vizite-consultaţii la domiciliile asistaţilor, şi în cadrul Şcolii „Lauder“, unde, la cabinetul medical, veghez asupra sănătăţii copiilor din acest prestigios lăcaş de învăţământ.

Am avut bucuria să-mi apară traducerea în germană a unei selecţii din trilogia *Cu sufletul deschis*, de Iulia Deleanu, traducere publicată de Editura Universităţii din Konstanz, sub titlul *Leben für andere (A trăi pentru ceilalţi)*.

Dar, mai presus de orice, m-am bucurat că am putut să predau tinerei generaţii, în calitate de supravieţuitoare a lagărelor din Transnistria, lecţii de istorie a Holocaustului, în două împrejurări memorabile: comemorarea, pentru prima dată, a Zilei Holocaustului în România şi comemorarea a 60 de ani de la eliberarea Auschwitz-ului.

Îmi doresc sănătate pentru a-mi putea duce la capăt proiectele propuse pentru viitorul imediat şi de durată.

Ing. NILU ARONOVICI, preşedintele D.A.S.M.

La fel ca şi în ceilalţi ani de când lucrez la Departamentul de Asistenţă Socială şi Medicală, scopul principal al activităţii este cel de a pune în aplicare toate programele pentru care colaborăm cu JOINT-ul.
Ele nu sunt puţine! Dacă le însumăm, numărăm 27 de posibilităţi de a oferi ajutoare celor în nevoie şi care sunt îndreptăţiţi pentru a fi asistaţi.

Am început anul în noul nostru sediu, deja cunoscut, pe str. Maximilian Popper nr. 8-10. Printr-un efort susţinut, am reuşit să concentrăm mai bine serviciile noastre pentru Bucureşti şi pentru comunităţile din provincie. Lucrează împreună cu noi depozitele de îmbrăcăminte şi alimente. În felul acesta coordonăm mai bine activităţile noastre, aşteptându-ne la o mai mare eficienţă a serviciilor prestate.

Cu toate că posibilităţile noastre rezultate din colaborările cu JOINT şi F.C.E.R. sunt mai reduse în 2005, prin diminuarea fondurilor datorită schimbului monetar nefavorabil prin care se face transformarea în lei, vom căuta să menţinem programele noastre la un nivel

În 2005 – 27 de proiecte pentru cei nevoiaşi

cât mai ridicat, chiar dacă, spre regretul nostru, valoarea unora dintre ele va scădea.

Prin firea mea sunt un optimist. De aceea, încerc să transmit şi celor cu care vin în contact numai gânduri bune şi speranţă.

Nu pot trece cu vederea faptul că se pun în aplicare programe noi, cum ar fi Centrul de Zi de la Timişoara, înfiinţat în a doua jumătate a anului 2004, şi că s-a introdus programul de asistenţă pentru „Copiii în nevoie“.

Întrezărim o colaborare bună cu voluntarii tineri din cadrul O.T.E.R. Bucureşti. Încă de la sfârşitul anului 2004, aceştia s-au angajat într-o muncă deosebit de frumoasă - programul care poartă denumirea „Să adoptăm, fiecare, un bunic sau o bunică“. Acesta a creat unele legături speciale cu rezidenţii din Căminul Rosen, bucuria fiind de ambele părţi.

Anul 2005 este declarat „anul pentru activităţi de voluntariat“. În Bucureşti şi în comunităţile din ţară se vor organiza acţiuni şi activităţi lărgite pentru combaterea singurătăţii.

Colectivul din cadrul Departamentului de Asistenţă Socială şi Medicală, cu care colaborez foarte bine, este pregătit să-i ajute, la fel ca întotdeauna, cu abnegaţie, pe toţi cei care fac apel la noi, precum şi să depistăm cazurile noi ale celor în nevoie.

Sperăm într-un an bun, cu rezultate bune, un an care să aducă mai des zâmbete pe feţele celor a căror soartă mai bună este scopul vieţii noastre.

GILU IUFTARU, preşedintele Comunităţii Evreilor din Ploieşti

Gânduri pentru un loc de unde ai pornit

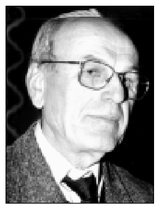

Glasul celor care au trăit pe aceste meleaguri, în urmă cu peste 350 de ani, te obligă să gândeşti pentru memoria lor, precum şi a celor ce sunt în prezent alături de tine.

Gândurile şi dorinţele se întâlnesc acolo unde îţi găseşti spaţiul de viaţă şi te urmăresc ca să găseşti un proiect sau o stea care să îţi lumineze drumul spre o nouă realizare. Nu ştiu dacă tot ce voi exprima constituie prioritatea preocupărilor mele şi ale colaboratorilor mei, dar consider ca o obligaţie morală continuarea şi grija pentru tot ce au făcut înaintaşii ploieşteni. Anul 2005 va constitui realizarea celui mai important obiectiv pe care l-am început cu multă dragoste în anul 2004, monografia digitală a comunităţii cu o vechime de peste 350 de ani, la care am găsit o deosebită înţelegere şi colaborare a celor ce mă înconjoară. Lucrare ce va fi prezentată pe trei CD-uri cu 14 module, cuprinzând istorie, cult mozaic, tragedia evreilor în cel de-al doilea război mondial, învăţământ evreiesc, personalităţi, locul de veci, sărbători mozaice, obiceiuri şi tradiţii etc.

În spiritul respectului faţă de înaintaşi, dorim să refacem Cimitirul Evreiesc din Ploieşti, precum şi cimitirele din Târgovişte şi Sinaia, la care este absolut necesar şi un sprijin financiar din partea F.C.E.R.

Organizarea, împreună cu membrii Clubului Generaţiei de Mijloc, a unor manifestări educative pentru cunoaşterea istoriei poporului evreu, a obiceiurilor şi tradiţiilor evreieşti în aşa fel încât flacăra iudaismului să ardă în continuare.

Cu un strop de sănătate şi dragoste pentru evrei, puţini la număr, din Ploieşti, vom avea posibilitatea ca, la sfârşitul anului 2005, să punctăm bucuria de a fi mulţumiţi de realizarea lucrurilor pe care le-am dorit.

ŢICU GOLDSTEIN

Să visăm până în ultima clipă

75 de ani nu sunt... 25! Ne permitem totuşi să visăm până în ultima clipă... concret. Anul acesta sper să apară în traducerea subsemnatului: Alexandru Şafran, *Etica evreiască şi modernitatea* şi Carol Iancu, *Miturile fondatoare ale antisemitismului*. Pentru anul viitor propun Editurii Hasefer alte două cărţi deosebite: Mireille Hadas-Lebel, *Hillel – Un înţelept din vremea lui Iisus* şi Haim Nisenbaum, *Ce este hasidismul?*

Acum, dacă îmi este permis, visez şi pentru... dumneavoastră, cei de la „Realitatea Evreiască“, deoarece, nu-i aşa?, trebuie să visăm şi împreună, fiindcă e *revista noastră*, şi o vrem vie, interesantă şi citită nu numai de evrei! Ceea ce lipseşte revistei noastre este comunicarea, o comunicare dezinhibată cu cititorii, care să reflecte diversitatea opiniilor evreieşti. Privesc cu invidie la unele reviste ca „Dilema veche“ şi „22“, care pun la dispoziţie cititorilor lor o întreagă pagină! Nu uitaţi: în România suntem, am rămas puţini evrei, dar mulţi intelectuali! Dacă propunerea mea e împovărătoare pentru posibilităţile revistei (cu puţine forţe redacţionale există o alternativă: o rubrică intitulată „Puncte de vedere“, o tribună liberă la dispoziţia celor ce au ceva de spus (în scris) cu privire la iudaismul zilelor noastre (român şi internaţional), la probleme identitare, comunitare, democraţie, rasism etc. Simt de asemenea nevoia ca, din când în când, să apară şi câte un număr profilat pe un singur subiect important, personalitate, eveniment, dezbatere. Există o opinie critică potrivit căreia nu suntem la înălţimea spiritualităţii noastre, şi e păcat. Îmi revine acum în minte un aforism la care ţin şi care mi-a fost cenzurat cândva (în anii moralei comuniste) la R.C.M.: *fără curaj nu există morală*, şi nici presă adevărată... Vreau ca revista la care colaborez de 25 de ani să fie citită cu sufletul la gură!

În sfârşit, un ultim vis: să scriu o carte despre ultimii „mohicani“... evreii din Diaspora română...

Ing. PINCU KAISERMAN, preşedintele Comunităţii Evreilor din Iaşi

Când destinul a hotărât ca anii pe care i-ai trăit să nu fie puţini, cuvântul „proiect“ mi se pare puţin hazardat. Dar sper, ca şi pentru recent începutul 2005, Tatăl Ceresc şi acelaşi destin de care vorbeam ceva mai sus, să fie de partea mea şi cum speranţa a fost, este şi va fi mereu o componentă de bază a sufletului şi a vieţii fiilor lui Israel, ce le-a insuflat şi tenacitatea şi mileniile pe care le-au traversat, de cele mai multe ori sumbre, adeseori traumatizante, vom încerca în lunile care urmează să transformăm proiectele, planurile în fapte concrete, în realizări de care să ne bucurăm în orele de bilanţ şi de retrospectivă... Astfel, ne propunem să intensificăm, în perioadele de primăvară, vară, toamnă deplasările, în colectiv în zonele verzi şi locurile de agrement ale oraşului, oferind şi celor greu deplasabili bucuria unor ore petrecute laolaltă.

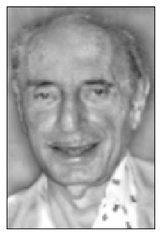

În centrul atenţiei... cei de vârsta a treia

Asistaţii singuri şi nedeplasabili sau cei bolnavi vor fi vizitaţi la domiciliu mai frecvent ca până acum, spre a le întări convingerea că nu sunt abandonaţi şi să simtă mai intens ajutorul colectivităţii.

Ne propunem să intensificăm activitatea clubului comunitar, prin cointeresarea şi a persoanelor în vârstă şi a celor care se deplasează greu aşa încât generaţia de mijloc să se implice şi mai activ şi cu mai rodnice rezultate în acţiunile pentru îmbunătăţirea stării psihice şi a moralului acestora. Ne propunem ca pe lângă acţiunile devenite deja un obicei să se încerce şi mici concursuri pe diferite teme, evident însoţite de surprize şi premii pentru câştigători. O propunere mai deosebită o va prezenta şi diversificarea meniurilor cantinei noastre.

Tot ca un deziderat este mărirea numărului de conferinţe ce se ţin la sediul comunităţii noastre. Pentru crearea unui climat mai propice desfăşurării acestei acţiuni vom pune la dispoziţia celor prezenţi un mic bufet care să-i apropie şi să agrementeze prezenţa participanţilor.

Se vor continua demersurile pentru obţinerea, din fondurile locale şi centrale, a sumelor necesare consolidării şi refacerii Sinagogii Mari din Iaşi şi a celei de la Hârlău, vom încerca să realizăm, în acest an, îmbunătăţiri la împrejmuirile Cimitirului din Iaşi şi ale celorlalte cimitire ale judeţelor Iaşi şi Vaslui... Sperăm să obţinem fonduri care ne-au fost promise în Israel şi să începem lucrările.

ŞTEFAN IUREŞ

10 racursiuri luminate de Clio

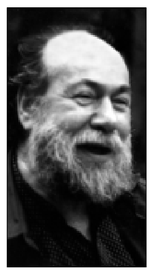

Poate din pricină că am ajuns târziu, în raport cu timpul care mi-e dat, la munca redactorului de carte, plasez undeva sus satisfacţiile, frământările şi neliniştile legate de activitatea mea în cadrul Editurii Hasefer. Aş dori să pot contribui şi în 2005, măcar la nivelul celor trei ani precedenţi, la editarea unor volume semnificative, demne de atenţia publicului de astăzi şi reconfirmând valoarea semnatarilor respectivi. Ştiu că optimismul, chiar bine temperat, riscă a semăna cu extravaganţa în condiţiile chivernisirii riguroase a banului (deopotrivă, cel public şi cel comunitar), totuşi îndrăznesc şi sper că editurii îi vor fi menţinute acele cote de sprijin care, până acum, reuşeau să ţină cumpăna între însemnătatea proiectelor şi fezabilitate.

În plan personal, asociez acest 2005 de apariţia unui volum conţinând zece racursiuri luminate sau întunecate de Clio într-o suită făţiş non-cronologică, apţă de încadrări variate, la proza de ficţiune, la eseu, la monologul dramatic, după voia cititorului virtual. Dacă există un element unificator, acela refuză oftatul „nimic nou sub soare“ propunând în schimb ceva gen „nu ne merităm soarele dacă nu îmbrăţişăm o ipoteză care va deveni evidenţă în vremea de după noi“.

Alte intenţii, scadente cândva în anii viitori, pretind din partea mea o muncă ritmică, o sănătate de fier şi, mai presus de toate, o discreţie confundabilă cu prost cotatul la Bursă bun-simţ.

Dr. IRINA MARIN (CAJAL)

Cel mai drag proiect – lansarea Fundaţiei „Nicolae Cajal“

În tripla mea calitate de consilier la Ministerul de Externe, director de imagine la F.C.E.R. şi membră a Consiliului de Administraţie al Fundaţiei Elias, am o serie de proiecte, menite să facă cunoscute dincolo de hotare istoria şi problemele evreilor români. Ca reprezentantă a României din partea M.A.E. în Task Force, organizaţia internaţională care se ocupă de problemele studierii, cercetării şi păstrării memoriei Holocaustului, vreau ca ţara noastră să fie prezentă acolo. Astfel, în cadrul a două sesiuni ce se vor desfăşura în Polonia, care a preluat conducerea Task Force, voi prezenta mai multe proiecte româneşti. Tot în calitatea mea de consilier la M.A.E., mi-am propus un plan destul de ambiţios - realizarea în România a unui Muzeu al Holocaustului, împreună cu Guvernul român, Ministerul Culturii, M.A.E., F.C.E.R. şi cu sprijinul unor organizaţii internaţionale, ca „B'nai B'rith“, Centrul „Yad Vashem“ din Ierusalim, Muzeul Holocaustului de la Washington şi altele. De asemenea, potrivit recomandărilor Raportului Comisiei Internaţionale pentru Studierea Holocaustului în România, vreau să realizez şi un Memorial al Holocaustului. Doresc să continuu, împreună cu istoricii noştri - şi aici vreau să o amintesc pe dna Lya Benjamin -, organizarea unor expoziţii cu caracter cultural şi despre istoria evreilor din România. În cadrul activităţii mele la F.C.E.R., vreau să am relaţii cât mai strânse cu persoanele, din păcate atât de multe la număr, care au nevoie de sprijin, de un cuvânt bun, de o alinare.

La Fundaţia Elias voi participa la diferitele manifestări ale programului acesteia şi amintesc aici sesiunea ştiinţifică dedicată celui căruia îi datorăm crearea acestei fundaţii, Jacques Elias.

Dar cel mai important proiect pentru 2005, pe care sunt pe cale să-l realizez, şi de care mă voi ocupa întreaga mea viaţă, este lansarea Fundaţiei „Nicolae Cajal“, care va păstra pentru veşnicie amintirea tatălui meu. Intitulat Centrul European de Studii pentru Comunicare Socială şi Relaţii Interetnice, va fi o organizaţie la nivel european, corespunzător cerinţelor etapei în care ne aflăm acum, de integrare în structurile europene şi nu numai. Lansarea Fundaţiei va coincide cu simpozionul comemorativ, pe diferite tematici, organizat în zilele de 30 şi 31 martie, în memoria tatălui meu, de la moartea căruia se va împlini un an.

Nu pot să nu amintesc faptul că, de curând, familia mea s-a mărit cu o nepoată, Audrey, un bebeluş frumos şi vioi şi eu sunt pe cale de a învăţa... arta de a deveni bunică. Sper să-mi pot cultiva şi în continuare pasiunile - teatrul, filmul şi artele vizuale, să fiu prezentă la cât mai multe manifestări artistice atât în ţară, cât şi în străinătate.

EMIL NICOLAE-NADLER

După „Omul de hârtie“ şi „Mortul perfect“, definitivez al treilea volum: „PARANOIMA“

Faptul că răspund la această anchetă din Schöppingen, unde Stiftung Künstlerdorf mi-a oferit o bursă de creaţie de trei luni, se leagă direct de proiectele mele pentru anul 2005. Respectiv, aici va trebui să definitivez volumul de poeme *Paranoima* - care încheie trilogia începută cu *Omul de hârtie* (1999) şi *Mortul perfect* (2002) - şi pe care sper să-l lansez la toamnă, în cadrul expoziţiei prietenului meu, pictorul Dinu Huminiuc (care va semna grafica acestei cărţi, ca şi în cazul celorlalte două). Fac precizarea că dintre temele *Paranoimei* nu va lipsi aceea a „jidovului rătăcitor“, aşa cum se manifestă ea în formulele moderne, ca un fenomen cultural şi existenţial generalizat. De asemenea, dacă tot mă aflu aici, în Germania, voi contacta Muzeul „Ludwig“ din Köln şi alţi deţinători de colecţii în care se găsesc tablouri ale lui Victor Brauner, pentru a-mi completa documentarea asupra operei acestui mare artist, căruia vreau să-i dedic o a doua carte, care să apară în anul 2006 (tot la Editura Hasefer), cu ocazia comemorării a 40 de ani de la moartea lui. Totodată, în luna martie, voi participa la o lectură publică şi la prezentarea albumului *Victor Brauner - la izvoarele operei*, în Sinagoga din Ahrweiler (care a fost restaurată şi funcţionează acum ca un spaţiu de manifestări culturale), unde am fost invitat de poetul german Horst Saul.

În rest, mă voi ocupa de treburile mele curente, ca şi până acum: activitatea de la Complexul Muzeal Judeţean Neamţ, emisiunile de la 1TV Neamţ, editarea revistei *Antiteze* (pe care o realizez împreună cu colegii mei scriitori din Piatra Neamţ), colaborarea la revistele literare din ţară şi din străinătate. Sper să-mi rămână timp şi pentru structurarea capitolelor romanului *Laguna*, dar acesta deja e un proiect mai îndepărtat...

ALMA REDLINGER

Expoziţii personale, colective şi o monografie

Expoziţia personală deschisă, în august 2004, la Galeriile „Simeza“, din Capitală, şi expoziţia colectivă, „Jüdische Kunst“, la care am participat, tot vara trecută, la Montabaur (Germania), mi-au stimulat dorinţa de a pregăti o expoziţie intitulată „Artiştii din clasa lui Maxy“. Aceasta, fiindcă expoziţia din Germania a găzduit tablouri din creaţia a trei foste eleve ale ilustrului pictor la şcoala evreiască de artă, care a funcţionat în anii legislaţiei rasiale la Bucureşti: Eva Cerbu, Tia Peltz şi subsemnata. Din aceeaşi expoziţie au făcut parte, de asemenea, şi creaţii ale Claretei Wachtel. Mă preocupă, totodată, ideea de a scrie o monografie „Alma Redlinger“, cu reproduceri din lucrările pe care le consider cele mai reprezentative. În prezent, lucrez la un tablou, intitulat „Interior“, cu un personaj-model în atelierul meu.

FELICIA WALDMAN

Cercetări, cursuri, cărţi, consecvenţă şi profesionalism

Pentru anul 2005 mi-am propus să mă ocup de două proiecte: să aprofundez o temă de cercetare care mă preocupă de multă vreme - şi anume, similitudinile şi diferenţele între Holocaust şi genocidul armean de la începutul secolului XX şi să-mi continuu un studiu despre influenţa lui Moses Maimonide asupra misticismului iudaic.

Mi-am propus, de asemenea, să încerc să dezvolt un nou curs pentru programul de masterat în cultură şi civilizaţie iudaică al Centrului de Studii Ebraice „Goldstein Goren“, care are în vedere o abordare comparativă a misticismului iudaic, creştin şi islamic din Evul Mediu.

Dacă îmi va ajunge timpul (ceea ce este puţin probabil!), mi-ar plăcea, în plus, să reuşesc să completez seria de cărţi pe teme de călătorie, pe care le-am publicat până acum (despre Ierusalim şi Bruxelles), cu una despre eterna Roma.

Nu în ultimul rând, pe plan profesional, mă gândesc ca, pe lângă evenimentele pe care le organizăm în mod tradiţional la Centrul „Goldstein Goren“ (Seminarul Internaţional anual şi Sesiunea de pregătire pentru profesori de istorie privind predarea Holocaustului, plus diverse conferinţe susţinute de oaspeţi din ţară şi din străinătate), să diversificăm puţin activităţile ştiinţifice prin iniţierea unor noi proiecte de cercetare „pură“. Am în vedere, în mod special, un proiect pe care l-am iniţiat împreună cu profesorul Armin Lange, de la Universitatea din Viena, pentru realizarea unei lucrări de referinţă în domeniul studiilor biblice, dar nu numai.

Pe plan personal, sper ca 2005 să îmi ofere puţin mai mult timp liber - pe care îl voi folosi probabil pentru iniţierea unor noi proiecte!

Pagini realizate de: IULIA DELEANU, EVA GALAMBOS, ELENA MARINESCU, BORIS MARIAN